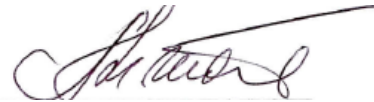

APSTIPRINU
Īpaši aizsargājamā kultūras pieminekļa-
Turaidas muzejrezervāta
direktore Anna Jurkāne

Siguldā, 27.06.2014.

**ĪPAŠI AIZSARGĀJAMĀIS KULTŪRAS PIEMINEKLIS –
TURIDAS MUZEJREZERVĀTS**

**2013. gada
PUBLISKAIS PĀRSKATS**

SATURS

1.	PAMATINFORMĀCIJA	
1.1.	Juridiskais statuss un struktūra 3
1.2.	Politikas jomas vai funkcijas, par kurām iestāde ir atbildīga, tās darbības virzieni 4-5
1.3.	Pārskata gada galvenās prioritātes 5
2.	FINANŠU RESURSI UN MUZEJREZERVĀTA DARBĪBAS REZULTĀTI	
2.1.	Valsts budžeta finansējums un tā izlietojums 5-7
2.2.	Muzejrezervāta darbības rezultāti 8-15
2.3.	Informācija par pārskata gadā īstenotajām jaunajam politikas iniciatīvām 15-16
2.4.	Pakalpojumi un uzlabojumi pakalpojumu pieejamības un kvalitātes nodrošināšanā 16-17
2.5.	Iekšējās kontroles sistēmas nodrošināšana 18
3.	PERSONĀLS 18-19
4.	KOMUNIKĀCIJA AR SABIEDRĪBU	
4.1.	Pasākumi sabiedrības informēšanai un izglītošanai19-20
4.2.	Pasākumi sabiedrības viedokļa izzināšanai par apmierinātību ar iestādes darbu	... 20
4.3.	Sadarbība ar nevalstisko sektoru20
5.	NĀKAMĀ GADA PLĀNOTIE PASĀKUMI20-21

1. PAMATINFORMĀCIJA

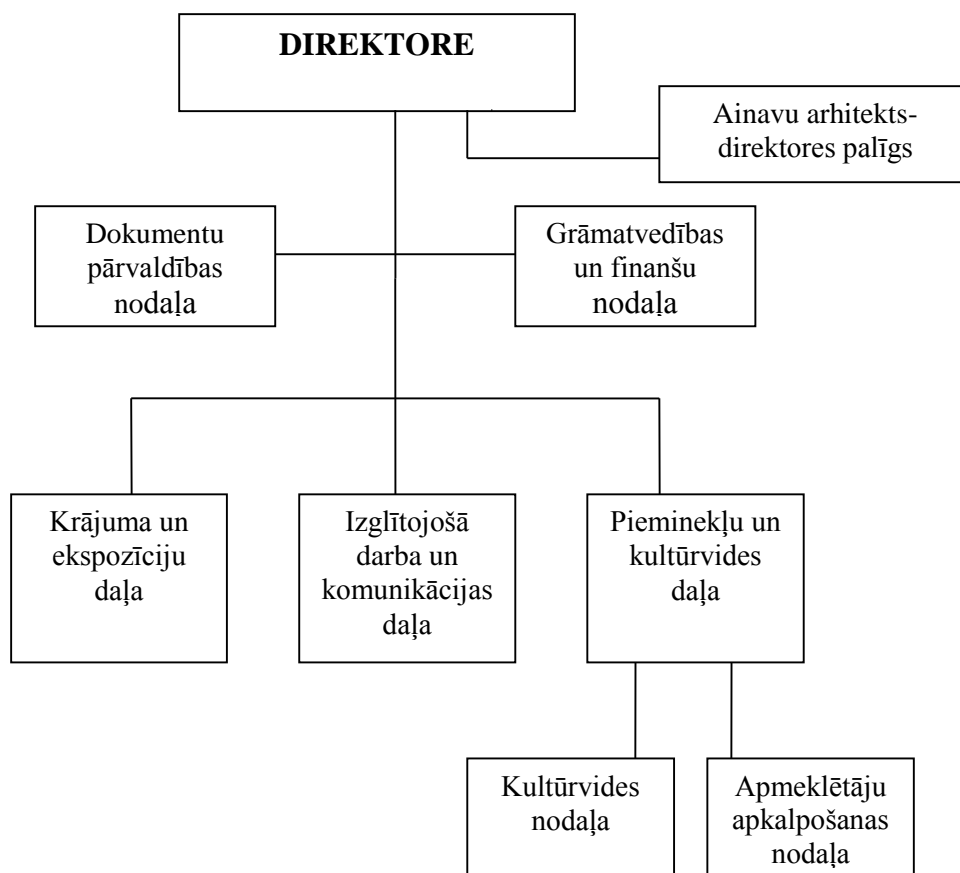
Juridiskais statuss un struktūra

Īpaši aizsargājamais kultūras piemineklis - Turaidas muzejrezervāts” (turpmāk tekstā – muzejrezervāts) ir kultūras ministra pakļautībā esoša tiešās pārvaldes iestāde, kas darbojas saskaņā ar Muzeju likumu, Likumu par kultūras pieminekļiem un Ministru kabineta 2012. gada 18. decembra noteikumiem Nr. 932 “Īpaši aizsargājamā kultūras pieminekļa – Turaidas muzejrezervāta nolikums”.

Turaidas muzejrezervāts izveidots 1988. gadā uz Siguldas novadpētniecības muzeja bāzes, kas savu darbību uzsācis 1948. gadā, lai saglabātu nākamajām paaudzēm vienu no senākajiem Latvijas valstiskajiem veidojumiem – Turaidas vēsturisko centru ar kultūras pieminekļu kompleksu. Muzejrezervātu veido pieminekļi, dabas un kultūrvēsturiskā vide, krājums, kas ir Nacionālā muzeju krājuma daļa. Turaidas muzejrezervāts izsludināts par Īpaši aizsargājamo kultūras pieminekli un noteikta tā teritorija (*Ministru kabineta 1994. gada 1. marta noteikumi Nr.61. „Par Īpaši aizsargājamo kultūras pieminekli-Turaidas muzejrezervātu”*)

Turaidas muzejrezervāts 2004. gada 23. aprīlī tika akreditēts uz 10 gadiem, līdz 2014. gada 22. aprīlim (*akreditācijas apliecība Nr.3A*).

Pamatojoties uz 2013. gada darba prioritātēm, tika veiktas izmaiņas organizatoriskajā struktūrā. Muzejrezervātu vada direktors un nolikumā noteiktās funkcijas izpilda: Krājuma un ekspozīciju daļa, Izglītojošā darba un komunikācijas daļa, Pieminekļu un kultūrvides daļa, Kultūrvides nodaļa un Apmeklētāju apkalpošanas nodaļa. Atbalsta funkcijas izpilda Dokumentu pārvaldības nodaļa un Grāmatvedības un finanšu nodaļa. Pārskata gada otrajā pusē tika izveidota amata vieta – ainavu arhitekta direktora palīgs. Atbilstoši 2013. gada amatu sarakstam, pamatdarbā bija nodarbināti 75 darbinieki.

1.1. Politikas jomas vai funkcijas, par kurām iestāde ir atbildīga, tās darbības virzieni

Turaidas muzejrezervāta misija ir harmoniskas sabiedrības veidošana, parādot latviskās dzīvesziņas attīstību ar tūkstošgadē uzkrātām Turaidas novada dabas un kultūrvēsturiskajām vērtībām.

Tās īstenošanai tiek veiktas šādas funkcijas:

1. Uztur, pārvalda un attīsta muzeja krājumu – Nacionālā muzeju krājuma daļu
2. Veic muzeja krājuma un ar to saistītās informācijas zinātnisko pētniecību
3. Izglīto sabiedrību, nodrošina tai muzeja vērtību pieejamību
4. Pēta, atjauno un uztur kultūrvēsturisko vidi
5. Uztur un attīsta muzeja darbībai nepieciešamo infrastruktūru
6. Restaurē, remontē un uztur attiecīgos kultūras pieminekļus

Īpaši aizsargājamā kultūras pieminekļa-Turaidas muzejrezervāta nolikuma 3.1.- 3.6.p.

Lai nodrošinātu funkciju izpildi, muzejrezervāta pamatuzdevumi ir:

- 1) pētīt Turaidas vēsturiskā centra un novada kultūras un dabas pieminekļus, kultūrvidi, materiālo un nemateriālo kultūras mantojumu;
- 2) nodrošināt mērķtiecīgu Nacionālā muzeju krājuma komplektēšanu, uzskaiti, dokumentēšanu un glabāšanu;
- 3) veidot informatīvo datu bāzi par muzeja krājumu Nacionālā muzeju krājuma kopkatalogam;
- 4) izmantojot Nacionālo muzeju krājumu, veidot ekspozīcijas un izstādes muzejrezervāta vēsturiskajās ēkās, nocietinājumos, būvēs un kultūrvidē;
- 5) īstenot valsts un starptautiskos projektus un programmas;
- 6) popularizēt kultūrvēsturiskās vērtības, izmantojot muzeja ekspozīcijas, izstādes un citus ar muzeja darbību saistītus pasākumus;
- 7) atjaunot zudušās vēsturiskās ēkas un būves, apsaimniekot vai iznomāt tās atbilstoši muzejrezervāta darbības mērķiem;
- 8) restaurēt vēsturisko vidi muzejrezervāta teritorijā, kopt dabas ainavas, veidot brīvdabas ekspozīcijas;
- 9) veikt kultūrizglītojošo darbību Turaidas novada un Vidzemes reģiona vēstures, kultūras, mākslas un tautas tradīciju popularizēšanā, izdot ceļvežus, bukletus, zinātniskus izdevumus un citus iespieddarbus, organizēt vietējās un starptautiskās zinātniskās konferences, seminārus un citus pasākumus, piedalīties tajos un nodrošināt attiecīgo pasākumu publicitāti;
- 10) nodrošināt ekspozīciju un izstāžu pieejamību apmeklētājiem, kā arī gidu pakalpojumus;
- 11) pētīt sabiedrības pieprasījumu un analizēt muzeja sniegto pakalpojumu kvalitātes novērtējumu;
- 12) izstrādāt un īstenot projektus saskaņā ar muzejrezervāta stratēģiju.

Īpaši aizsargājamā kultūras pieminekļa-Turaidas muzejrezervāta nolikuma 4.1.- 4.12.p.

Stratēģiskie mērķi 2004. - 2013. :

- Vēsturiskās atmiņas uzturēšanai un sabiedrības uzskatu veidošanai pētīt Turaidas vēsturiskā centra un reģiona dabas un kultūrvidi, pieminekļus, materiālo un nemateriālo kultūras mantojumu un mērķtiecīgi komplektēt muzejrezervāta krājumu
- Latvijas kultūras mantojuma savdabības un daudzveidības iepazīšanai un Latvijas tēla veidošanai saglabāt un uzturēt Turaidas vēsturiskā centra ēkas-pieminekļus, dabu un kultūrvidi, materiālo un nemateriālo kultūras mantojumu
- Reģiona attīstībai un sociālās stabilitātes sekmēšanai pilnveidot muzejrezervāta komunikācijas formas un efektivitāti, attīstīt kultūras tūrisma un paplašināt mērķauditorijas loku, kļūstot par vienu no apmeklētākajiem muzejiem Baltijā
- Sabiedrības izglītošanai sekmēt muzejrezervāta attīstību par zinātnes un mantojuma centru ārpus Rīgas, tā institucionālo nostiprināšanu un darbinieku profesionalitātes paaugstināšanu

1.2. Pārskata gada galvenās prioritātes

Darbības prioritātes tika plānotas atbilstoši pieejamajiem finanšu resursiem 2013. gadā:

- Nodrošināt muzeja ekspozīciju un Turaidas vēsturiskā centra kultūras mantojuma pieejamību apmeklētājiem katru dienu, veicot izglītojošo un apmeklētāju apkalpošanas darbu sekmēt pašu ieņēmumu plāna izpildi.
- Papildināt un pilnveidot muzeja publisko maksas pakalpojumu piedāvājumu un uzturēt tā kvalitāti.
- Sagatavot un uzsākt īstenot projektus 2014. gadam – arhitektūras piemineklim Turaidas pilij – 800, Rīga – Eiropas kultūras galvaspilsēta un Sigulda tās oficiālais partneris.

2. FINANŠU RESURSI UN MUZEJREZERVĀTA DARBĪBAS REZULTĀTI

2.1. Valsts budžeta finansējums un tā izlietojums

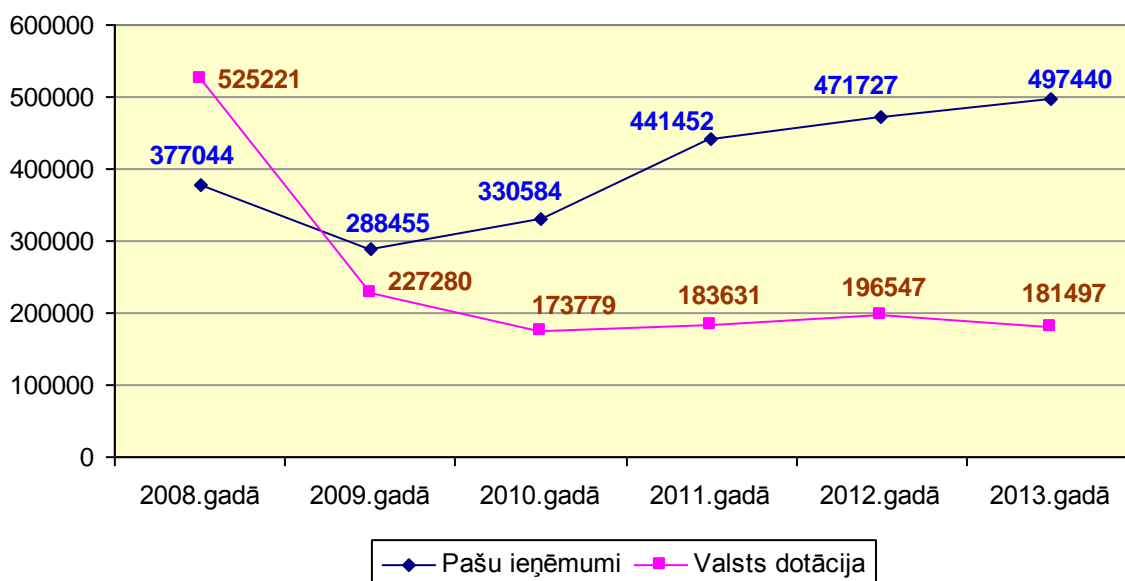
Valsts budžeta programmā 21.00.00 „Kultūras mantojums” 2013. gada sākumā apstiprinātie finanšu resursi bija **531 497 latī**, t.sk.:

valsts dotācija no vispārējiem ieņēmumiem - **181 497 latī**
pašu ieņēmumu plāns - **350 000 latī**

Atbilstoši izmaiņām finansēšanas plānā, 2013. gadā palielinājās pieejamo finanšu resursu apjoms no 531 497 latiem līdz **693 224 latiem**, t.sk.:

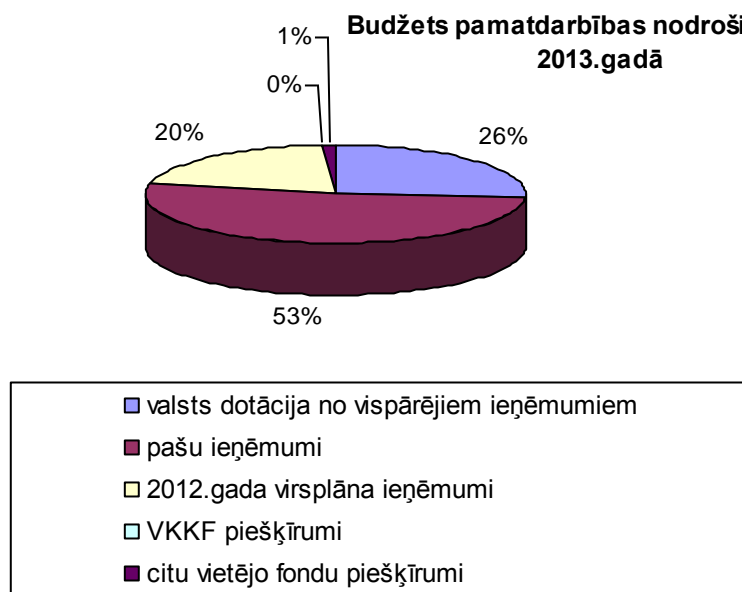
2012. gada virsplāna ieņēmumiem - **141 727 latī**
pašu ieņēmumu plāna palielinājums - **20 000 latī**

Valsts dotācija un pašu ieņēmumi
2008.-2013.

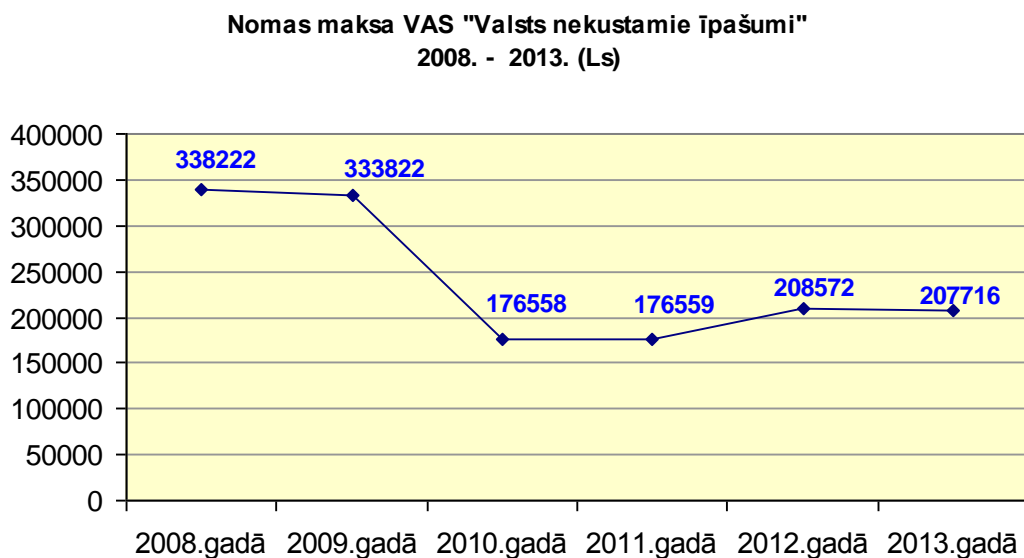
Papildus apstiprinātajam budžetam pieejamais finansējums palielinājās par **8153 latu**, t.sk. konkursa kārtībā piešķirtais finansējums no VKKF – **1000 latī** digitālās programmas „Gaujas lībieši Latvijas kultūrvēsturē” izveidei un no Nodibinājuma „Rīga 2014” - **7153 latī** projekta „Grāmatas faksimila

izdevums „Rīgas-karaliskās pilsētas Vidzemē – godātās rātes atjaunotais svētku un tērpu nolikums” pabeigšanai.

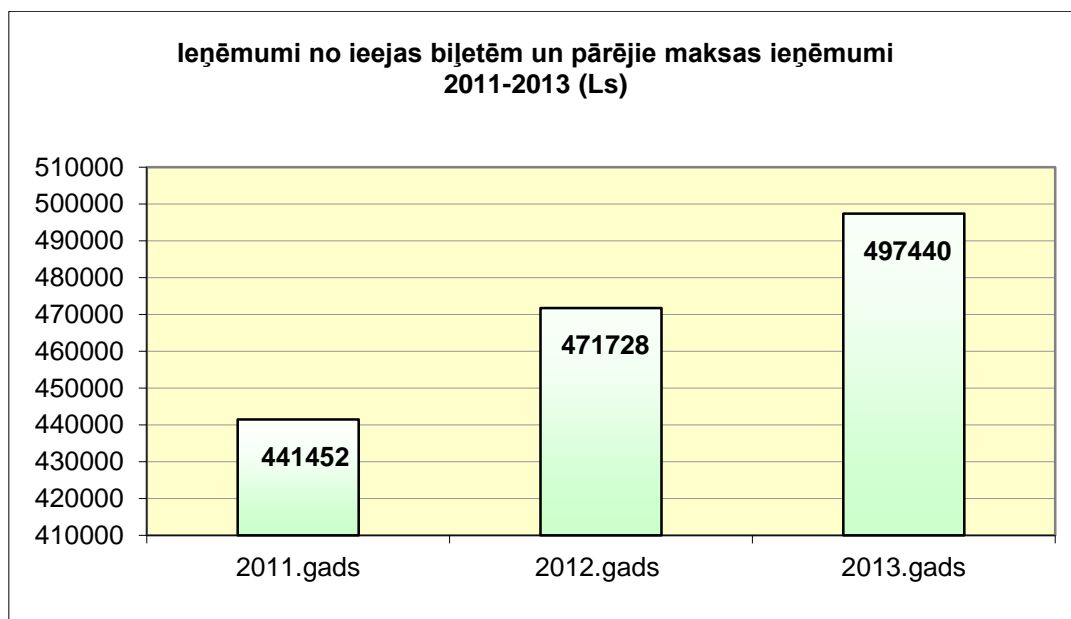
Diemžēl, no valsts budžeta programmas „Kultūras projekti un investīcijas” 2013. gadā, Turaidas muzejrezervātam iedalītā summa **207 716 latu** apjomā tika pārskaitīta nomas maksas segšanai VAS „Valsts nekustamie īpašumi”. Šī summa nedod nekādu ieguldījumu muzejrezervāta pamatdarbībai un noteikto funkciju izpildei, tā ir samaksa par valsts īpašuma lietošanu.

No 2008. gada līdz 2013. gadam muzejrezervāts par nomu ir samaksājis 1 441 449 Ls

Muzejrezervātu 2013. gadā apmeklēja **232 647 apmeklētāji**. Salīdzinot ar 2012. gadu, apmeklētāju skaits ir pieaudzis par 5,39 %. Muzejrezervāta ekspozīcijas apmeklētājiem ir pieejams visu gadu, arī brīvdienās, t.i. 365 dienas gadā, t.i. 3310 stundas saskaņā ar muzejrezervāta darba laiku.

Uzturot muzeja piedāvājuma kvalitāti, aktivizējot apmeklētāju piesaistes darbu, un sadarbību ar tūrisma pakalpojumu sniedzējiem, pašu ieņēmumu plāna izpilde ir **497 440 latu** (plāns - 370 000 latu), t.i. 134,44 %. Salīdzinot ar 2012. gadu, pašu ieņēmumi ir palielinājušies par 25 713 latiem.

2013. gadā muzejrezervāta funkciju izpildei budžeta programmā „Kultūras mantojums” tika izlietoti **648 968 latī**, t.sk.

precēm un pakalpojumiem - **186 194 latī**

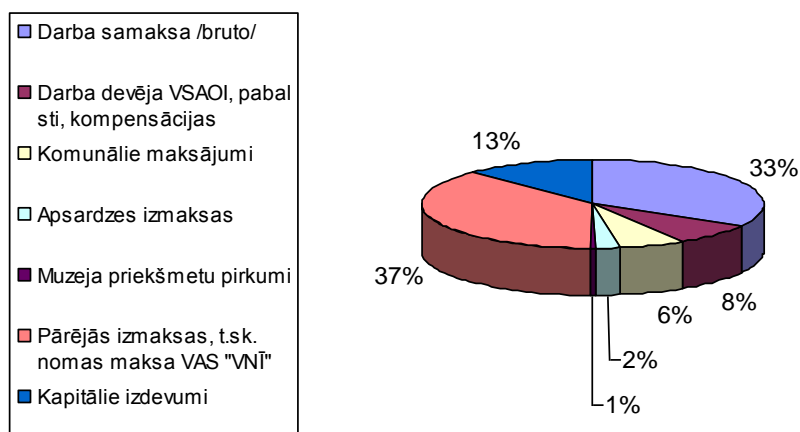
atlīdzībai - **354 524 latī**

kapitālieguldījumi - **108 250 latī**

No kārtējiem izdevumiem **41 %** sastāda ar atlīdzību saistītie izdevumi, t.sk. atalgojuma izdevumi – **289 152 latī**, kas ir nepietiekoši, lai nodrošinātu kultūras mantojuma kvalitatīvu uzturēšanu un saglabāšanu, kā arī garantētu valstī noteikto vidējo darba algu.

Izdevumus darbinieku atalgojumam muzejrezervāts sedz no pašu ieņēmumiem un no iepriekšējā gada virsplāna ieņēmumiem.

Izdevumu struktūra 2013.gadā

Pārējās izmaksas **Ls 321 225, t.i. 37 % apmērā** no pieejamā finanšu resursu kopuma, tiek izmantotas, lai nodrošinātu muzejrezervāta ēku-pieminekļu un kultūrvides infrastruktūras saimnieciski-tehnisko uzturēšanu, muzeja darba rezultātu pieejamību apmeklētājiem, muzeja piedāvājuma un apmeklētāju apkalpošanas kvalitātes uzlabošanai, ekspozīciju un izstāžu iekārtošanai, pasākumu organizēšanai, darbinieku profesionalitātes paaugstināšanai, kā arī nomas maksas segšanai.

No valsts budžeta programmas „Kultūras mantojums” piešķirtais finansējums ir izlietots efektīvi, nepieļaujot maksājumu parādus.

2.2. Muzejrezervāta darbības rezultāti

Pārskata gadā turpināta Īpaši aizsargājamā kultūras pieminekļa-Turaidas muzejrezervāta nolikumā (*Ministru kabineta 2012. gada 18. decembra Ministru kabineta noteikumi Nr. 932*), noteikto funkciju un uzdevumu veikšana atbilstoši vidējā termiņa darbības un attīstības stratēģijai 2011.-2013., kārtējā gada darbības plānam un budžetam (budžeta programma „Kultūras mantojums”). Balstoties galvenokārt uz pašu ieņēmumiem, ir īstenotas muzejrezervāta darbības 2013. gada prioritātes un sasniegti plānotie rezultāti.

1.stratēģiskais mērķis:

Vēsturiskās atmiņas uzturēšanai un sabiedrības uzskatu veidošanai pētīt Turaidas vēsturiskā centra un reģiona dabas un kultūrvidi, pieminekļus, materiālo un nemateriālo kultūras mantojumu un mērķtiecīgi komplektēt muzejrezervāta krājumu

(*nolikuma 4.1., 4.2, 4.3.p.*)

Pētniecības darbs

- Vēsturiskās atmiņas uzturēšanai un sabiedrības uzskatu veidošanai turpināta muzejrezervāta teritorijā esošo arheoloģijas, arhitektūras, vēstures un dabas pieminekļu izpēti un ar tiem saistītās informācijas papildināšana. Izmantojot 8 pētniecisko tēmu un vairāk kā 30 apakštēmu izpētes rezultātā iegūto informāciju, sagatavoti un publicēti 35 raksti, izdots krājuma katalogs, sagatavoti un īstenoti 12 izstāžu plāni, uzsākta ceļveža “Turaidas pils - 800” sagatavošana, ekspozīciju koncepciju un vairāku izstāžu plānu izstrāde. Uzskaitīti un dokumentēti 1055 jaunienākošie krājuma priekšmeti, veikta zinātniskā apstrāde 308 priekšmetiem.
- Veicot krājuma un citu avotu izpēti, zinātnisko publikāciju, ekspozīciju, izstāžu, lekciju un izglītojošu pasākumu darbu sagatavošanu, turpināti projekti 2014. gadam – „Arhitektūras piemineklim Turaidas pilij – 800” un „Rīga – Eiropas kultūras galvaspilsēta”.
- Veikta arheoloģiskā izpēte Turaidas Jāņkalnā, sagatavots pārskats.
- Turpināts Turaidas pils arheoloģiskajos izrakumos atrasto krāšņu podiņu lausku izpētes un sistematizācijas darbs, veikta krāsns podiņu paraugu ķīmiskā sastāva analīze. Sagatavots kataloga manuskripts un sadarbībā ar mākslas zinātnieci dr. hist. Ievu Osi un Latvijas vēstures institūta apgādu izdots katalogs "Turaidas pils 16.-18. gadsimta krāsns keramika".
- Turpināts darbs manuskripta „Turaida 14.-16. gadsimta dokumentos” sagatavošanā.
- Turpināti pētījumi, sagatavots manuskripts “Muiža Latvijā 19.gs.” un izpētes pārskats tēmai “Mežsargs Vidzemes muižā 19.gs.”
- Turpināts izpētes darbs, eksponātu sagāde un ekspozīcijas plāna sagatavošana Turaidas muižas pārvaldnieka vecās dzīvojamās mājas interjera ekspozīcijai „Kalpones Līzes istaba”.
- Turpināts pētījums un sagatavots pārskats par Bioloģiskās anomālijas zonu (āderu) struktūrām Turaidas muižas vēsturiskā centra ēkas un dabas objektos.
- Apkopoti materiāli un attēli par Turaidas muzejrezervāta darbu 25 gados, sagatavots hronoloģisks stāsts un izstrādāts izstādes “Turaidas muzejrezervāts laikā un telpā” mākslinieciskais risinājums.

Krājuma darbs

- Muzejrezervāta krājumā uz 2013. gada 31. decembri glabājas 85 083 krājuma vienības, t.sk. 65 469 pamatkrājuma vienības.
- Atbilstoši krājuma politikai, krājums 2013. gadā papildināts ar 1055 vienībām kolekciju, ekspozīciju un izstāžu vajadzībām, no tām iepirkumi – 113 vienības par Ls 5366,00. Lielākā daļa priekšmetu ir komplektēti, lai papildinātu jau esošās ekspozīcijas, piemēram, 19. gs. mazgāšanās (tualetes) trauku komplekts, tintes prese un galda piederumi ekspozīcijai „Turaidas muižas pārvaldnieka vecā dzīvojamā māja”, gulta ekspozīcijai „Kalpones Līzes istabiņa”, vilnas auduma baķi ekspozīcijai „Vilnas apstrāde, aušana un adīšana Turaidas muižā” u.c. Daļa priekšmetu papildina krājuma mākslas, iespieddarbu, fotogrāfiju u.c. kolekcijas, kuras attiecas uz muzeja darbības aptverto reģionu un pētniecības tēmām.
- Turpināta krājuma priekšmetu zinātniskā apstrāde. Uzrakstīti zinātniskie apraksti 308 krājuma priekšmetiem, papildināti zinātniskie apraksti 12 priekšmetiem, sastādītas 1322 tematiskās kartotēkas uzskaites kartītes un 1045 sistemātiskās kartotēkas kartītes.
- Turpināta krājuma priekšmetu finansiālā novērtēšana. Pārskata gadā finansiāli novērtētas un grāmatvedības uzskaitē uzņemtas 4016 vienības par 54 381 Ls.

- Noorganizēta 19 krājuma komisijas sēde, izskatīti jautājumi un pieņemti lēmumi par krājuma priekšmetu izvērtēšanu uzņemšanai krājumā, par krājuma priekšmetu esības pārbaudi, par krājuma iepirkumiem, par priekšmetu restaurāciju u.c.

2.stratēģiskais mērķis:

Latvijas kultūras mantojuma savdabības un daudzveidības iepazīšanai un Latvijas tēla veidošanai saglabāt un uzturēt Turaidas vēsturiskā centra ēkas-pieminekļus, dabu un kultūrvidi, materiālo un nemateriālo kultūras mantojumu

(nolikuma 4.2., 4.7., 4.8.p.)

Krājuma saglabāšana

- Muzejrezervāta krājums glabājas vairākās ēkās-pieminekļos ar kopējo platību 707 m². Visiem 1055 jaunienākošiem priekšmetiem ir veikta pirmapstrāde, tie ir signēti un novietoti glabātavās.
- Krājuma saglabāšanas nolūkā 3 kolekcijās veiktas krājuma priekšmetu esības pārbaudes, sastādīti akti, pārbaudītas 4016 krājuma vienības. Konservēti un restaurēti 33 priekšmeti, t.sk Turaidas Jāņkalna izrakumos atrastās 7 senlietas.
- Krājuma ēkā arheoloģisko ložu glabāšanai uzbūvēti jauni plaukti.
- Nacionālā muzeju krājuma kopkatalogā ievadīta informācija (teksts un attēli) par 18 289 krājuma priekšmetiem, t.sk. pārskata periodā – 1 325 priekšmetiem.
- Turpināta informācijas ievadīšana muzejrezervāta krājuma elektroniskajā katalogā, pavisam ievadīta informācija par 15 243krājuma priekšmetiem, t.sk. pārskata periodā – 1045 priekšmetiem.
- Regulāri veikta temperatūras un mitruma kontrole. Atbilstošs mikroklimats telpās tika uzturēts, izmantojot gaisa sausinātājus, apkuri un vēdināšanu.

Pieminekļu saglabāšana

- Turaidas vēsturiskā centra kultūras mantojuma saglabāšanai un uzturēšanai nodrošināta 38 ēku uzturēšana un saglabāšana.
- Pabeigta Detālpārplānojuma izstrāde un saņemts Krimuldas novada domes 2013. gada 31. maija Lēmums par Detālpārplānojuma nekustamajos īpašumos „Turaidas muzejrezervāts”, „Rožkalni”, „Ošas”, „Valsts autoceļš-P7” /posms Turaidas centrā/, „Valsts autoceļš-P8 /posms Turaidas centrā/, „Pašvaldība ceļš C P7 – Rožkalni, Krimuldas pagastā, Krimuldas novadā, apstiprināšanu.
- Sagatavots un saskaņots Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijā Īpaši aizsargājamā kultūras pieminekļa – Turaidas muzejrezervāta aizsargjoslu (aizsardzības zonu) grozījumu projekts. Projekts iesniegts Ministru kabinetā apstiprināšanai.
- Panākta vienošanās, sagatavots un iesniegts Ministru kabinetā Informatīvais ziņojums par Turaidas muzejrezervāta teritorijā esošā nekustamā īpašuma “Ošas” daļas atsavināšanu sabiedrības vajadzībām, uzsākta atsavinātās īpašuma daļas zemes ierīcības projekta izstrāde.
- Izstrādāti tehniskie projekti: Turaidas pils Galvenā torņa pārseguma konstrukciju renovācijai, Turaidas Pils Rietumu korpusa rekonstrukcijai, kas paredz kāpņu pārplānošanu, jumta izbūves izmantošanu.
- Veikta Turaidas pils Palasa Ziemeļaustrumu sienas un Cvingera sienas apsekošana, sagatavots atzinums par vēsturisko mūru tehnisko stāvokli.
- Turpināta pils mūru (Cvingera sienā, Redutei, Dienvidu korpusam, mazajam pusapaļajam tornim) konservējošās apmetuma kārtas izdrupušo vietu restaurācija, uzstādītas dekoratīvi kaltās durvis, margas pils pirts un ZA palasa telpām.
- Pabeigts Turaidas pils pamatu vertikālo deformāciju (sēšanās) kārtējais novērojumu cikls (20.11.2008. - 03.06.2013.) ar secinājumu, ka pils pamatu sēšanās konstatēta pieļaujamās robežās.
- Veikta Staļļa ēkas tehniskā stāvokļa apsekošana un ēkas nesošo sienu un pārsegumu detalizēta tehniskā izpēte, ēkas esošo pamatu un pamatnes grunšu ģeotehnisko kontrolizpēte, sagatavots Tehniskajā atzinums un izstrādāts Staļļa rekonstrukcijas koncepcijas priekšlikums.
- Izstrādāts Vagara mājas klēts un malkas šķūņa restaurācijas/rekonstrukcijas tehniskais projekts, uzsākti restaurācijas sagatavošanas darbi, atjaunots Vagara mājas žogs.
- Pabeigta pagasta magazīnas ēkas restaurācija/rekonstrukcija.
- Veikta Turaidas vēsturiskā centra muižas daļā esošo ēku un dabas ainavas datorvizualizācija un izstrādāts muižas rekonstrukcijas 3D modelis.

Kultūrvides uzturēšana

- Nodrošināta Turaidas vēsturiskā centra dabas un kultūrvides uzturēšana un sakopšana 42,25 ha platībā, uzturot dabas un kultūrvides ainavas saglabāšanu un vizuālo kvalitatīvi. Regulāri tiek koptas un uzturētas augu ekspozīcijas, papildinot stādījumus ar jaunām augu šķirnēm. Atjaunoti vasaras puķu stādījumi, kā arī papildināti rožu un koku stādījumi, no jauna iestādot 10 rožu stādus un 12 kokus Tautasdziesmu parkā, Dainu kalnā u.c. Veikta teritorijas sakopšana un dekorēšana pasākumu norisei brīvdabā.
- Pēc pagasta magazīnas ēkas restaurācijas darbu pabeigšanas īstenots ēkas apkārtnes labiekārtošanas projekts: ierīkota meliorācijas sistēma, izbūvēts stāvlaukums un gājēju ceļš, izveidota taka un izbūvētas koka kāpnes, iesēts zālājs, labiekārtota teritorijai pieguļošā ceļa "Turaida-Inciems" mala, veidojot labāku pieejamību Turaidas muzejrezervāta daļai, kas atrodas autoceļa rietumu pusē, tādējādi mazinot ceļa ietekmi uz teritoriju.
- Sadarbībā ar Dabas pārvaldi veikta muzejrezervāta teritorijā augošo dižkoku apsekošana, to pārmērīšana, iegūtā informācija ievadīta datu bāzē "Ozols" un muzejrezervāta topogrāfiskajā plānā iezīmētas dižkoku atrašanās vietas.
- Turpināti darbi apmeklētāju ērtību nodrošināšanai un ainavas vizuālās kvalitātes uzlabošanai: uzturēti kārtībā auto stāvlaukumi un lauku tipa tualetes, veikta sauso zaru un vēja gāzto koku izzāģēšana, atjaunoti vasaras puķu stādījumi, apsaimniekoti 14 dīķi, t.sk. 3 dīķiem izfrīti meniķi, atjaunoti dambji, remontēti informatīvie stendi, kāpnes, tiltiņi, atsevišķās vietās nomainīti sētas stabi, izgatavota un muižas daļā uzstādīta putnu barotava, Dārznieka mājas pagalma labiekārtojums papildināts ar bišu koku, pie Vagara mājas veikta teritorijas planēšana un iesēta zāle 250 kv.m platībā u.c.
- Veikta regulāra muzejrezervāta teritorijā esošo meliorācijas sistēmu darbības uzraudzība un ūdens līmeņa mērījumi pils akā un 13 ģeoloģiskajos urbemos pilskalnā, mērījumu rezultāti fiksēti pārskatā.
- Veikta Turaidas vēsturiskā centra aerofotofiksācija visos gadalaikos.

3.stratēģiskais mērķis

Reģiona attīstībai un sociālās stabilitātes sekmēšanai pilnveidot muzejrezervāta komunikācijas formas un efektivitāti, attīstīt kultūras tūrisma un paplašināt mērķauditorijas loku, kļūstot par vienu no apmeklētākajiem muzejiem Baltijā

(nolikuma 4.4., 4.5., 4.6., 4.9., 4.10., 4.12.p.)

Krājuma izmantošana ekspozīciju un izstāžu iekārtošanā, pilnveidošanā un izglītojošajā darbā

Pārskata periodā eksponētas, pētniecības un izglītojošajā darbā izmantotas 8966 krājuma vienības, t.sk. ekspozīcijās un izstādēs 3271 vienības. Citu muzeju vajadzībām deponētas 36 krājuma vienības. Krājums tiek izmantots publikācijās, iespieddarbos, reklāmas izdevumos, konsultācijās u.c. Uz krājuma bāzes tiek izstrādāti skolēnu un studentu pētnieciskie darbi. Apmeklētāji ar krājumu var iepazīties arī ekskursijās pa kolekciju glabātavām un izglītojošo programmu nodarbībās. Izmantoto krājuma vienību skaits sastāda 10,58 % no kopējā vienību skaita.

Pilnveidotas muzejrezervāta komunikāciju formas

Muzejrezervāta izglītojošā darba politikas īstenošanas pamatā ir komunikācija ar apmeklētājiem, sniedzot tiem vēstījumu par Turaidas vēsturiska centra tūkstošgades vēsturi ekspozīcijās un izstādēs, ekskursijās, izglītojošās programmās, pasākumos, lekcijās u.c. Apmeklētāju piesaistei tiek organizētas arī speciālas akcijas un citas aktivitātes kultūras un izglītības projektu ietvaros, seno amatu prasmju demonstrējumi u.c., kas izriet no pētniecības, krājuma, pieminekļu un izglītojošā darba virzieniem.

- Uzturētas kārtībā un apmeklētājiem apskatei piedāvāta 41 ekspozīcija. No tām pārskata periodā informatīvi un mākslinieciski pilnveidotas 7 ekspozīcijas. Turaidas pils ekspozīcijas papildinātas ar skaņu efektiem "Mūri runā" pils Galvenajā tornī, ekspozīcijā "Pils cietums" un ekspozīcijā "Siltgaisa krāsnis Turaidas pili".
- Uzsāktas vairākas aktivitātes ekspozīciju pilnveidošanai, t.sk. ar VKKF finansiālu atbalstu top digitālā programma par Gaujas lībiešu kultūras mantojumu, kas papildinās ekspozīciju "Gaujas lībieši Latvijas kultūrvēsturē", sadarbībā ar SIA "Mākslas fabrika Nr.7" veiktas iestrādes Turaidas pils maketa veidošanā, sagatavota maketa digitālā versija.

- Ekspozīcijas 30 izstādes muzejā un 7 izstādes ārpus muzeja, t.sk. no jauna iekārtotas un atklātas 20 izstādes. 15 no 30 muzejā ekspozīcijām izstādēm ir krājuma izstādes.
- Nodrošināts pārskata un tematisko ekskursiju piedāvājums. Novadītas 411 ekskursijas, t.sk. 336 ekskursijas svešvalodās apmeklētājiem no dažādām pasaules valstīm. Pārskata un tematiskās ekskursijas vadītas latviešu, angļu, vācu un krievu valodā.
- Novadītas 115 nodarbības 10 izglītojošās programmās, tajās piedalījušies 3230 apmeklētāji. Programmu mērķauditorija ir pieaugušie, skolēni un pirmskolas vecuma bērni. Vislielāko popularitāti ir guvusi programma „Leģenda par Turaidas Rozi jeb septiņu lakatu stāsts”, novadītas 34 nodarbības un programma “*Orientēšanās spēle Tūkstošgades stāsts*”, novadītas 28 nodarbības.
- Sagatavoti un noorganizēti 69 muzejrezervāta mērķiem un uzdevumiem atbilstoši tematiskie, gadskārtu ieražu, izstāžu atklāšanas, sadarbības u.c. veida pasākumi, 6 no tiem – ārpus muzejrezervāta. Arvien lielāku popularitāti apmeklētāju vidū iegūst gadskārtu ieražu svētki, kuru programmas tiek veidotas gan pieaugušo, gan bērnu auditorijai, latvisko tradīciju saglabāšanai un popularizēšanai. Pasākumu tematika tika papildināta ar 4 virtuālām izstādēm. Visvairāk apmeklētājus pulcināja akcijas „Muzeju nakts - 2013” pasākums, Vasaras saulgriežu pasākums, Dziesmu svētku atsvēte Dainu kalnā, Turaidas arheoloģiskās ekspedīcijas dalībnieku salidojums un rudens zelta lapu laika pasākumi.
- Muzejrezervāta speciālisti, izmantojot krājumu, savu pieredzi un zināšanas, nolasīja 34 lekcijas un sniedza interesentiem 465 konsultācijas par Turaidas vēsturiskā centra un novada kultūras mantojumu, par muzejrezervāta piedāvājumu, par krājuma izmantošanu u.c.

Aktivitātes kultūras tūrismā un sadarbības veicināšana

Skatīt arī pārskata 4. sadaļu „Komunikācija ar sabiedrību”

- Turaidas vēsturiskā centra saglabātais un kvalitatīvi uzturētais kultūras mantojums veicina sadarbību un jaunu kontaktu dibināšanu ar Latvijas un ārvalstu tūrisma organizācijām. Pārskata gadā sekmēta sadarbība ar vairāk nekā 100 tūrisma pakalpojumu sniedzējiem, no jauna noslēgti 11 sadarbības līgumi.
- Muzejrezervātā 2013. gadā ir uzņemtas 20 ārvalstu tūrisma operatoru grupas un 11 žurnālistu grupas no 26 dažādām valstīm, novadītas ekskursijas un sniegta informācija par Turaidas muzejrezervāta piedāvājumu un Turaidas vēsturiskā centra mantojumu tā popularizēšanai ārvalstu plašsaziņas līdzekļos un jaunu tūrisma maršrutu izveidē.
- Uzturēti kontakti un informācijas aprīte, veidoti kopīgi projekti ar Tūrisma Valsts attīstības aģentūru, Vidzemes tūrisma asociāciju, Siguldas reģionālo tūrisma biedrību u.c. Turpināta līdzdarbība Siguldas reģionālās tūrisma biedrības organizētajā projektā “Tūrisma klasteris: Tūrisma uzņēmējdarbības veicināšana GNP teritorijā”. Projekta ietvaros 2013. gadā ņemta dalība vairākās starptautiskās tūrisma izstādēs, kurās tika prezentēts muzejrezervāta piedāvājums, sagatavota un iesniegta nepieciešamā informācija publicēšanai klastera izdevumā – „Gaujas nacionālā parka karte – ceļvedis”, kā arī ņemta dalība tūrisma produkta “Gaujas nacionālā parka pilis un muižas” izstrādē.
- Sniegta informācija par Turaidas muzejrezervāta piedāvājumu, popularizētas izglītojošās programmas un gaidāmie Turaidas pils 800gades svētki starptautiskajā tūrisma gadatirgū “Balttour 2013”, muzejrezervāta reklāmas izdevumi izplatīti arī citos starptautiskajos tūrisma gadatirgos Viļņā, Berlīnē, Maskavā, Sanktpēterburgā, Tallinā u.c. Ņemta līdzdalība foruma „Balttour forums. NVS valstu fokuss.” diskusijā par tūrisma sadarbības veicināšanu ar NVS valstīm.
- Turaidas vēsturiskā centra mantojuma popularizēšanai publicēta informācija un attēli izdevniecības “Turība” izdotajā 2014. gada kalendārā, tūrisma firmas “TAS” 2014. gada kalendārā un žurnālā “Biznes Klass”.

Sadarbība ar pētniecības institūcijām

Turpināta sadarbība ar Latvijas Zinātņu akadēmiju, LU Latvijas vēstures institūtu, LU Literatūras, folkloras un mākslas institūtu, Vidzemes augstskolu, biedrību „Vidzemes kultūrvēsturiskā mantojuma pētniecības centrs” u.c., kuras ietvaros sekmēta muzejrezervāta pētniecības tēmu izpēte, ekspozīciju izveide, iespieddarbu, izglītojošo pasākumu un konferenču sagatavošana. Sadarbībā ar Latvijas Zinātņu akadēmiju Turaidas muzejrezervātā notika Eiropas Zinātņu un mākslas akadēmijas izbraukuma sēde u.c. pasākumi.

Sadarbība ar vietējām pašvaldībām

Sadarbībā ar Siguldas novada domi:

- noorganizēta pieņemšana Siguldas Jaunajā pilī Baltijas jūras reģiona piļu muzeju asociācijas Ģenerālās asamblejas sanāksmes dalībniekiem un starptautiskas konferences “Pils. Arheoloģija. Muzejs. Arheologam Jānim Graudonim - 100” lektoriem;
- līdzdalība Eiropas kultūras galvaspilsētas gada Siguldas festivālu programmas izziņošanas pasākumā Radoši informatīvajā telpā *Esplanāde 2014*;
- saņemts finansiāls atbalsts starptautiskas akcijas “Muzeju nakts-2013” pasākuma “Zaļā dzīvība Siguldā” norisei un arheoloģisko izrakumu veikšanai Turaidas Jāņkalnā;
- noorganizēts XXV Vispārējo latviešu Dziesmu un XV Deju svētku atsvētes pasākums Siguldas novada koru un deju kolektīvu dalībniekiem;
- ar domes atbalstu nodrošināts bezmaksas transports starptautiskas akcijas “Muzeju nakts 2013”, Vasaras saulgriežu svētku, starptautiskas konferences u.c. muzejrezervāta pasākumu dalībniekiem un apmeklētājiem.

Sadarbībā ar Krimuldas novada domi:

- organizēta nekustamo īpašumu “Turaidas muzejrezervāts”, “Rožkalni”, “Ošas”, valsts autoceļu P7 un P8 Turaidā, Krimuldas novadā detālplānojuma publiskā apspriešana un saņemts detālplānojuma apstiprinājums, veikta detālplānojuma administratīvā līguma nosacījumu saskaņošana;
- organizēta Īpaši aizsargājamā kultūras pieminekļa - Turaidas muzejrezervāta aizsargjoslu (aizsardzības zonu) grozījuma projekta publiskā apspriešana, risināts jautājums par muižas kūts “Gaujiesi” un Turaidas muižas ķieģeļcepla iekļaušanu Īpaši aizsargājamā kultūras pieminekļa – Turaidas muzejrezervāta teritorijā, saņemts Krimuldas novada domes 29.04.2013. sēdes lēmums Nr. 7 par zemes gabala “Mežs pie Aivariem”, uz kura atrodas ķieģeļceplis, nodošanu Turaidas muzejrezervāta funkciju veikšanai;
- sniegta informācija novada domes vadībai par Turaidas muzejrezervāta darbību un turpmākajiem attīstības plāniem, meklēti risinājumi notekūdeņu attīrīšanas iekārtu rekonstrukcijai, organizētas tikšanās par tūrisma infrastruktūras sakārtošanu, Turaidas stāvlaukumu apsaimniekošanu un to turpmāko izmantošanu sabiedrības izglītošanas un muzeja vērtību pieejamības nodrošināšanai;
- uzsākta līdzdalība Krimuldas novada ilgtspējīgas attīstības stratēģijas 2013. - 2038. gadam izstrādes darba grupā.

Sadarbība ar vietējiem uzņēmējiem un sabiedrību

- Sadarbībā ar vietējiem uzņēmējiem muzejrezervāta teritorijā tiek nodrošināts papild piedāvājums apmeklētājiem, sniedzot informāciju un demonstrējot loku šaušanu, kalēja prasmes, piedāvājot suvenīrus un kafējnīcas pakalpojumus.
- Eiropas projekta “Eiropas amatu prasmju dienas” ietvaros, akcijas “Satiec savu meistarību” laikā apmeklētājiem noorganizēta tikšanās ar kalēju Andri Ščeglovu, kurš dalījās ar savām prasmēm un zināšanām.
- Turpināta sadarbība SIA “Siguldas Minerālūdens” un noorganizēti divi fotokonkursi “Dodies uz Turaidas muzejrezervātu ar minerālūdeni *TURAJDA*” un “Uzcel savu Turaidas smilšu pili!”.
- Valsts asins donoru centrs sadarbībā ar muzejrezervātu aicināja vairāk kā 400 asins donorus kopā ar savām ģimenēm piedalīties Asins donoru svētkos. Svētku dalībniekiem bija iespēja gida vadībā doties ekskursijā un iepazīt Turaidas muzejrezervātu.
- Uzturot kontaktus ar sporta biedrību “A2”, aktīvā dzīvesveida cienītājiem nodrošināta iespēja piedalīties skrējienā Turaidas pils tornī “Ātrākais ziņnesis”, kas ir iekļauts skrējienā sērijā „Sigulda up cup” kopā ar Serpentīna ceļa skrējienā un skrējienā pa Siguldas Bobsleja un kamaniņu trasi.

Starptautiskā sadarbība

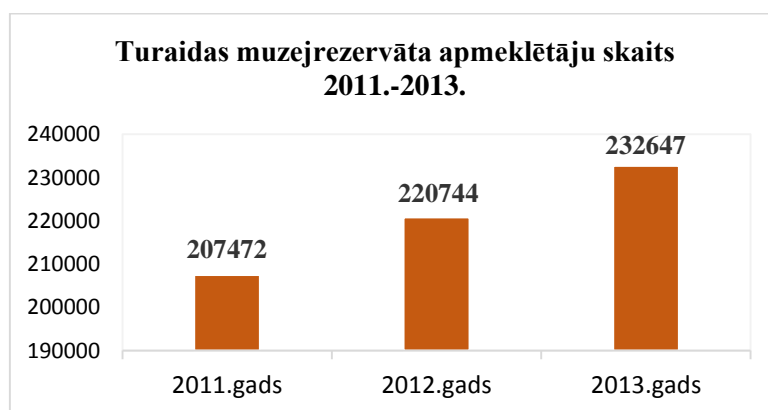
2013. gadā tika turpināta sadarbība, informācijas aprīte un kontaktu uzturēšana ar vairākām muzeja darbībai atbilstošām starptautiskām organizācijām, ārvalstu muzejiem, kultūras mantojuma un tūrisma institūcijām, veidoti kopīgi projekti un organizētas aktivitātes to ietvaros:

- Sadarbībā ar Latvijas Zinātņu akadēmiju noorganizēta Eiropas Zinātņu un mākslas akadēmijas izbraukuma sēde, nolasīts ziņojums. Direktorei Annai Jurkānei tika pasniegta lielā Fēliksa balva par izciliem nopelniem Latvijas vēstures izpētē un muzeoloģijas attīstīšanā.

- Publicēts raksts D.Ļihačova Krievijas kultūras un dabas mantojuma institūta rakstu krājumā Nr.20 “Наследие и современность” par muzejrezervāta izveidi un tā nozīmi Turaidas vēsturiskā centra tūkstošgades mantojuma izpētē, saglabāšanā un popularizēšanā.
- Sadarbībā ar Francijas kultūras institūtu Latvijā un biedrību ICOMOS Latvijā, noorganizēts seminārs “REDZE-kultūrvēsturiskā ainava, tās kvalitātes saglabāšana un attīstība”, semināra dalībniekiem novadīta ekskursija, veikta pieredzes apmaiņa kultūrvides un ainavas saglabāšanā un nodibināti kontakti ar ārvalstu mantojuma speciālistiem.
- Sadarbībā ar Vidzemes Tūrisma asociāciju uzsākta darbība starptautiskā projektā “Muižu parki kā kultūrvēsturiskā mantojuma sastāvdaļa” (*Green Heritage*), noorganizēts projekta atklāšanas pasākums, nolasīts ziņojums par Turaidas muzejrezervātu, novadītas ekskursijas. Noorganizēts projekta “CHARTS” darba seminārs un ņemta dalība tajā, iepazīstinot semināra dalībniekus ar Turaidas vēsturiskā centra kultūras mantojumu.
- Muzejrezervātā uzņemti Baltijas jūras reģiona piļu un muzeju asociācijas 23. Ģenerālā Asamblejas dalībnieki, nolasīts ziņojums par muzejrezervāta darbību, mērķiem un attīstību. Sadarbībā ar Baltijas jūras reģiona piļu un muzeju asociācijas 48 dalībvalstīm izdota grāmata „Castles Around the Baltic Sea” un nodrošināta līdzdalība apmeklētāju piesaistes akcijā “Baltijas jūra. Piļu pase”.
- Noorganizēta starptautiska konference „Pils. Arheoloģija. Muzejs. Arheologam Jānim Graudonim – 100”, kas pulcēja Latvijas un Baltijas jūras reģiona arheologus un piļu pētniekus, lai iepazītos ar arheologa Jāņa Graudoņa veikumu Turaidas mūra pils pētniecībā un dalītos pieredzē.
- Muzejrezervātā uzņemtas muzeju darbinieku un tūrisma nozares speciālistu delegācijas no Pērnavas muzeja, Narvas muzeja, Pleskavas valsts apvienotā vēstures, arhitektūras un mākslas muzejrezervāta un Pleskavas apgabala tūrisma centriem un firmām, sniegta informācija par Turaidas vēsturiskā centra kultūras mantojumu un pieredzi tā saglabāšanā un eksponēšanā, delegāciju dalībnieki iepazīstināti ar muzejrezervāta ekspozīcijām un apmeklētāju apkalpošanu.
- Publicēts raksts angļu valodā Narvas muzeja gadagrāmata „Special issue of international conference „History of the Baltic Sea Region via Local History” par Turaidas muzejrezervāta piedāvājumu un mārketingu.
- Uzturēta informācijas apmaiņa ar Sāmu muzeju par starptautiskas izstādes izveidi un eksponēšanas iespējām muzejrezervātā 2014. gadā.
- Sagatavots pieteikums un nosūtīts kopā ar filmas “Senielejas valdzinājums” DVD starptautiskajam īsfilmu konkursam Itālijā „Museums in Short 2013”.
- Sagatavots un iesniegts projekts Ziemeļvalstu un Baltijas valstu mobilitātes programmai “Kultūra” finansējuma piesaistei starptautiskās konferences “Pils. Arheoloģija. Muzejs” ārvalstu lektoru uzņemšanai. Projekts netika atbalstīts.

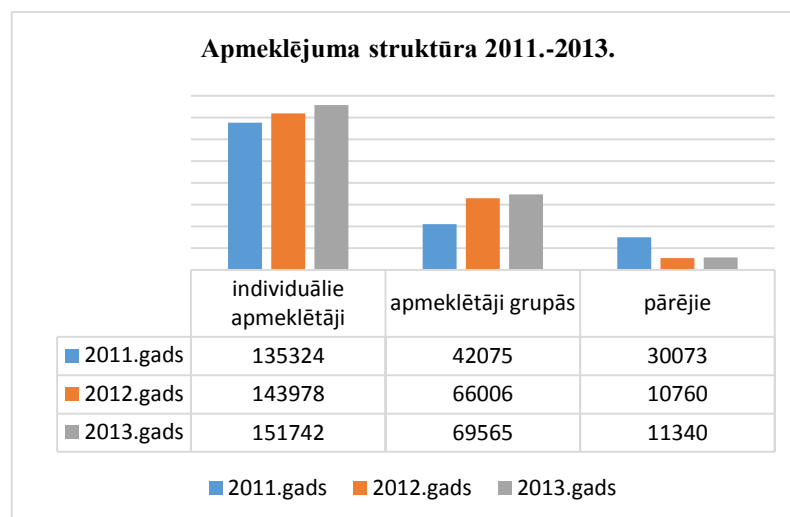
Pilnveidota apmeklētāju apkalpošanas kvalitāte

Skatīt pārskata 2.4. punktu un 4. sadaļu „Komunikācija ar sabiedrību”

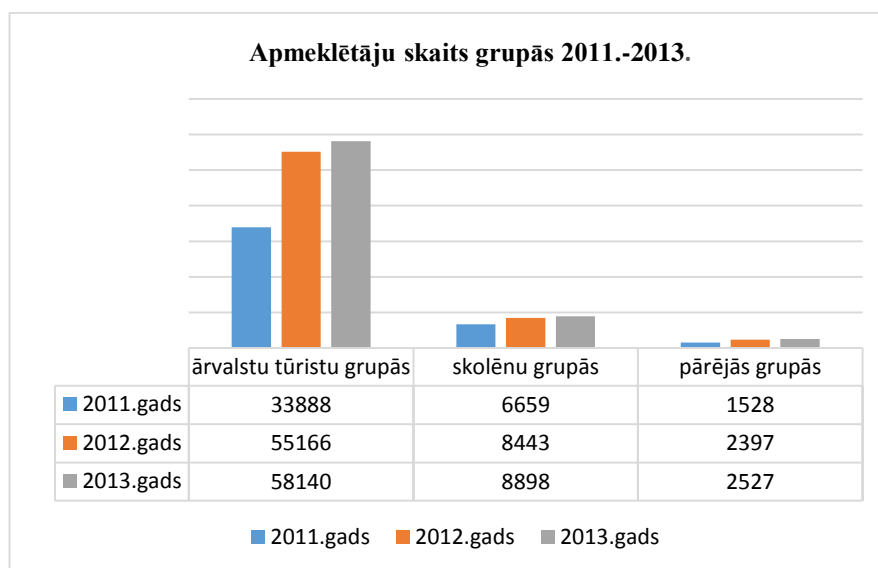

Pārskata gadā muzejrezervātu ir apmeklējuši **232647 apmeklētāji** no vairāk nekā 60 valstīm. Salīdzinot ar iepriekšējo gadu, apmeklētāju skaits ir pieaudzis par 5,39 %.

No kopējā apmeklētāju skaita 65,2 % ir individuālie apmeklētāji. Salīdzinot ar iepriekšējo pārskata periodu, ir pieaudzis apmeklētāju skaits grupās, t.i. 69 565 apmeklētāji, no kuriem 58 140 ir ārzemju tūristi.

Pateicoties muzejrezervāta ilggadīgajai sadarbībai ar tūrisma pakalpojumu sniedzējiem un Turaidas muzejrezervāta popularizēšanai ārvalstīs, ievērojami pieaudzis tūristu skaits no Spānijas, Dienvidamerikas, Krievijas, Japānas, Norvēģijas, Taivānas, Ķīnas un Dienvidkorejas. Apmeklējuma stabilitāti un pieaugumu sekmē muzejrezervāta, tā krājuma, informācijas un sniegto pakalpojumu pieejamība apmeklētājiem katru dienu visu gadu (365 dienas).

4.stratēģiskais mērķis

Sabiedrības izglītošanai sekmēt muzejrezervāta attīstību par zinātnes un mantojuma centru ārpus Rīgas, tā institucionālo nostiprināšanu un darbinieku profesionalitātes paaugstināšanu

(nolikuma 4.5., 4.7., 4.11., 4.12.p.)

Konferences

Muzejrezervātā pārskata gadā ir notikušas 3 konferences:

- **Informācijas dienai veltīta konference** par 2013. gada aktualitātēm muzejrezervāta darbībā, pētījumu rezultātiem un tūrisma vasaras sezonas piedāvājumu

- **Starptautiska konference „Pils. Arheoloģija. Muzejs. Arheologam Jānim Graudonim - 100”**, kas deva iespēju interesentiem iepazīties ar arheologa J.Graudona mūža devumu Latvijas kultūras mantojuma izpētē un saglabāšanā, ar citu Eiropas valstu viduslaiku piļu pētniecības rezultātiem.
- **Turaidas muzejrezervāta zinātniski praktiskā konference**, kuras ziņojumi un diskutētie jautājumi ir saistīti ar krājuma, pētniecības, pieminekļu un kultūrvides saglabāšanas un izglītojošā darba rezultātiem un to pieejamību sabiedrībai.

Infrastruktūra un materiāli tehniskā bāze

- Esošā finansējuma ietvaros infrastruktūras uzturēšanai papildināta materiāli tehniskā bāze, iegādāti 4 datori, speciālās datorprogrammas foto dizaina speciālista un ainavu arhitekta pienākumu izpildei, viena skenēšanas iekārta un krāsu printeris.
- Atbilstoši Publisko iepirkuma likumam noorganizētas 5 iepirkumu procedūras, noslēgti 3 līgumi par Ls 49 431,73. Pavisam infrastruktūras uzturēšanas materiālu, inventāra, pamatlīdzekļu un pakalpojumu saņemšanai veikti iepirkumi par Ls 295 584 apjomā t.sk. Ls 12 010,88 elektroniskajā iepirkumu sistēmā (EIS).
- Turpināta informācijas tehnoloģiju izmantošana darba kvalitātes uzlabošanā. Sadarbība ar Kultūras ministriju un SIA “FMS” ieviesta Resursu vadības sistēma “HORIZON”, rasti risinājumi grāmatvedības uzskaites pilnveidošanai, veikta visu grāmatvedības kontu pārvešana no iepriekšējās grāmatvedības uzskaites programmas. Veikta “HORIZON” un kases sistēmu pielāgošana pārejai uz Euro.
- Regulāri apsekota Turaidas pils aka, meliorācijas sistēma Turaidas pilskalnā un Dziesmu dārzā, nodrošināta savācējaku darbība.
- Risināti muzejrezervāta apmeklētāju apkalpošanas infrastruktūras uzturēšanas un attīstības jautājumi, veikta informācijas apmaiņa ar Kultūras ministriju, Finanšu ministriju, Satiksmes ministriju, VAS “Valsts nekustamie īpašumi” un Krimuldas novada domi par Turaidas stāvlaukumu īpašumtiesību sakārtošanu un nodošanu Finanšu ministrijas valdījumā Turaidas muzejrezervāta darbības veikšanai.

Turaidas vēsturiskā centra ēku-pieminekļu, kultūrvides un ekspozīciju uzraudzība un drošība

- Sadarbībā ar 3 drošību garantējošām institūcijām tiek veikta regulāra Turaidas vēsturiskā centra ēku-pieminekļu, kultūrvides un ekspozīciju uzraudzība, nodrošināta apsardzes un ugunsdrošības sistēmu nepārtraukta darbība un uzraudzīta teritorijas videonovērošanas sistēma.
- Saskaņā ar VUGD Rīgas reģiona pārvaldes 09.08.2013. Pārbaudes aktu ir atjaunoti un izvietoti 12 ēkās evakuācijas plāni, veikts ugunsgrēka atklāšanas un trauksmes signalizācijas remonts pārvaldnieka mājā, nomainīti dūmu detektori pārvaldnieka vecajā dzīvojamajā mājā un smēdes ēkā, pie manuālās tālvadības iedarbināšanas ierīcēm uzlikta paskaidrojošās norādes zīmes, precizēta ūdens ņemšanas vietu izvietojuma shēma, nodrošināta tās pieejamība, uzsākta Civilā aizsardzības plāna izstrāde.
- Ikdienā un pasākumu laikā tiek nodrošināta ugunsdrošības normu ievērošana, regulāri notiek apkures sistēmu tīrīšana un darbinieku apmācība ugunsdzēsamo aparātu lietošanā.
- Turaidas pils ugunsdrošības un apsardzes sistēmu uzturēšanai ierīkots Wi-Fi interneta pieslēgums un izstrādāts būvprojekts „Turaidas Pils ugunsdzēsības ūdens apgādes sistēma”.
- Pagasta magazīnā ierīkota videonovērošana un iekļauta kopējā muzejrezervāta videonovērošanas sistēmā. Sagatavots un nosūtīts iesniegums Valsts datu inspekcijai par videonovērošanas sistēmas reģistrēšanu.
- Veiktas pārrunas ar eksponātu uzraugiem par ekspozīciju uzraudzības nodrošināšanu, veikta ekspozīciju pieņemšana-nodošana, sastādīti akti par ekspozīciju pieņemšanu uzraudzībā.

2.3. Informācija par pārskata gadā īstenotajām jaunajam politikas iniciatīvām

Atbilstoši 2013. gada 5. februāra Ministru kabineta rīkojumam Nr.40 „Par likumprojekta „Par vidēja termiņa budžeta ietvaru 2014., 2015. un 2016. gadam” un likumprojekta „Par valsts budžetu 2014. gadam” sagatavošanas grafiku, 22.04.2013. Kultūras ministrijā tika iesniegtas jaunās politikas iniciatīvas:

- **Īpaši aizsargājamā kultūras pieminekļa – Turaidas muzejrezervāta darbinieku sociālā nodrošinājuma paaugstināšana** - 139 559 latu apjomā, t.sk. darbinieku algu palielinājumam 92 400 latu.
- **Muzeja publisko pakalpojumu pieejamības nodrošināšanai atbilstošu, profesionālu speciālistu piesaiste** - 53 007 latu apjomā, t.sk. arī atlīdzības izdevumi 32 522 lati un 7 jaunas amata vietas, piesaistot profesionālus un muzeja darbā ieinteresētus speciālistus: vēsturnieku, arhitektu, apmeklētāju apkalpošanas speciālistu, 2 eksponātu uzraugus, labiekārtošanas darbu strādnieku, IT administratoru.
- **Klaušinieku mājas ekspozīcijas „Zemnieks - kļaušinieks, pilsonis” izveide** – 55 250 latu apjomā.
- **Ugunsdrošības sistēmu rekonstrukcija Turaidas pils kompleksā** – 248 313 latu apjomā.

No iesniegtajām jaunajām politikas iniciatīvām 2013. gadā daļēju atbalstu saņēma tikai viena iniciatīva “**Īpaši aizsargājamā kultūras pieminekļa – Turaidas muzejrezervāta darbinieku sociālā nodrošinājuma paaugstināšana**”. Tās īstenošanai tika saņemts finansējums **95704 latu apjomā**, t.i. darbinieku algu palielinājumam. Saņemtais finansējums joprojām ir nepietiekošs, lai pilnīgi veiktu nolikumā noteikto valsts funkciju izpildi. Atbalsta trūkums pārējo iniciatīvu īstenošanai ne tikai negatīvi ietekmē muzejrezervāta pamatdarbību un publisko maksas pakalpojumu kvalitatīvu sniegšanu sabiedrībai, bet rada apdraudējumu muzejrezervāta kultūras mantojuma objektu un krājuma saglabāšanai nākotnē.

2.4. Pakalpojumi un uzlabojumi pakalpojumu pieejamības un kvalitātes nodrošināšanā

Ar 01.10.2013. Ministru kabineta noteikumiem Nr.1029. apstiprināts “Īpaši aizsargājamā kultūras pieminekļa – Turaidas muzejrezervāta publisko maksas pakalpojumu cenrādis”.

Sniegto pakalpojumu veidi saskaņā ar muzejrezervāta darbības funkcijām un Ministru kabineta 01.10.2013. noteikumiem Nr. 1029:

Maksas pakalpojumi:

- Muzeja ekspozīciju un izstāžu apskate telpās un brīvdabā
- Pārskata ekskursijas un tematiskās ekskursijas muzeja speciālista pavadībā
- Izglītojošās programmas
- Muzeja speciālistu sagatavotās lekcijas
- Muzeja krājuma materiālu izmantošana
- Muzeja telpu un teritorijas izmantošana
- Filmēšana un fotografēšana muzeja pastāvīgajās ekspozīcijās un izstādē komerciālām vajadzībām
- Auto stāvlaukuma pakalpojumi

Muzejrezervāta informācijas bukletu, ceļvežu, atklātņu, u.c. materiāla tirdzniecība pēc noteiktām cenām

Bezmaksas pakalpojumi:

- Muzeja ekspozīciju un izstāžu apskate telpās un brīvdabā
Pakalpojums bez maksas pieejams pirmsskolas vecuma bērniem, skolotājiem, kas pavada pirmsskolas vecuma bērnu grupu vai skolēnu grupu (grupā vismaz 10 bērni vai skolēni), bāreņiem un bez vecāku gādības palikušiem bērniem, dienas aprūpes centra, krīzes centra un internātskolas audzēkņiem, un psihosociālās rehabilitācijas centra audzēkņiem un šo bērnu pavadošajām personām (uzrādot statusu apliecināšu dokumentu), no personām līdz 18 gadu vecumam ar invaliditāti, no personām ar I un II invaliditātes grupu (uzrādot invaliditātes apliecību) un no personām, kas pavada personas līdz 18 gadu vecumam ar invaliditāti vai personu ar I grupas invaliditāti, Latvijas muzeju darbiniekiem (uzrādot apliecību), Baltijas jūras reģiona piļu un muzeju asociācijas biedriem (uzrādot biedra karti), Starptautiskās muzeju padomes (ICOM) biedriem (uzrādot biedra karti), plašsaziņas līdzekļu pārstāvjiem, kas atspoguļo norises muzejā (uzrādot preses karti), grupas (ne mazāk par 20 apmeklētājiem) vadītāja (gida), Latvijas evaņģēliski luteriskās Baznīcas Turaidas draudzes locekļiem dievkalpojumu dienā, jaunlaulātajiem un viņu vedējiem kāzu dienā, apmeklējot Turaidas Rozes piemiņas vietu.
- Konsultācijas, informācijas sniegšana interesentiem.

- Muzejrezervāta informācijas bukleti, informācijas lapiņas, kas tiek izplatītas bez maksas tūrisma firmām, apmeklētājiem tūrisma gadatirgos u.c.
- Sabiedriskās tualetes un lauku tipa tualetes pakalpojumi

Uzlabojumi pakalpojumu pieejamības un kvalitātes nodrošināšanā

- Muzejrezervāta ekspozīcijas apmeklētājiem ir pieejams visu gadu, arī brīvdienās un svētku dienās, 365 dienas gadā, t.i. 3310 stundas saskaņā ar muzejrezervāta darba laiku. Atsaucoties apmeklētāju ierosinājumam, no 1. aprīļa līdz 30. aprīlim tika pagarināts muzejrezervāta darba laiks par vienu stundu līdz plkst.18.00. Vasaras sezonā no 1. maija līdz 31. oktobrim tika organizēti pasākumi un dažādas aktivitātes ar pagarinātu darba laiku arī pēc plkst. 20.00.
- Lai sekmētu muzeja ekspozīciju pieejamību un veicinātu sabiedrības interesi, informācija apmeklētājiem muzejrezervāta ekspozīcijās un iespaidāros tiek piedāvāta četrās valodās: latviešu, angļu, krievu un vācu valodā.
- 2012. gadā izdots ceļvedis „Turaidas muzejrezervāts. Ceļvedis. Turaidas vēsturiskais centrs”, kas sniedz priekšstatu par Turaidas vēsturiskā centru un tajā esošajām ēkām – pieminekļiem un muzejrezervāta ekspozīcijām, ir digitalizēts un pieejams lasīšanai virtuālajā vidē - mājaslapā www.turaida-muzejs.lv, latviešu, angļu un krievu valodā.
- Buklets-ceļvedis „Turaidas muzejrezervāts”, kas popularizē un piedāvā sabiedrībai informāciju par Turaidas muzejrezervāta apskates objektiem, to pieejamību, lielā pieprasījuma dēļ, tika izdots atkārtoti angļu un krievu valodā. Ir uzsākta šī bukleta sagatavošana ķīniešu, japāņu un korejiešu valodā. Lai rosinātu skolu jaunatni un sekmētu izglītojošo programmu pieprasījumu, atkārtoti tika izdots buklets “Turaidas muzejrezervāta izglītojošās programmas” latviešu un krievu valodā. Minētie reklāmas izdevumi tiek piedāvāti apmeklētājiem Apmeklētāju centrā, kā arī izplatīti starptautiskajos un vietējos tūrisma gadatirgos, informācijas centros un pasākumos, kā arī izsniegti ārvalstu tūroperatoriem un žurnālistiem.
- Muzeja pakalpojumu popularizēšanai un vispusīgas informācijas sniegšanai, tika sagatavotas un izplatītas 4500 informatīvās lapas muzeja organizētajos pasākumos un konferencēs, pasākuma tematikai atbilstoši dizainētas un izvietotas 120 afišas, nosūtīti 560 ielūgumi.
- Ar vasaras sezonas sākumu, tika radīta iespēja apmeklētājiem iegādāties un nosūtīt sešu dažādu Turaidas muzejrezervāta skatu pastkartes ar sveicieniem tuviniekiem un draugiem uz dažādām pasaules valstīm, izmantojot Apmeklētāju centrā uzstādīto pasta kastīti.
- Muzejrezervāta piedāvājumu papildināja vietējo uzņēmēju sniegtie pakalpojumi (seno amatu demonstrējumi, amatniecības darinājumu, suvenīru piedāvājums, ēdināšanas pakalpojumi u.c.). Lai uzlabotu muzeja apmeklējuma kvalitāti, pārskata periodā Apmeklētāju centra pagrabstāvā atvērta jaunā Mr. Biskvīts kafejnīca, kas apmeklētājiem piedāvā atspirdzinājumus, kafiju, kūkas, pīrādziņus un smalkmaizītes. Kafejnīca atvērta katru dienu muzeja darba laikā.
- Apmeklētāju ērtībām: atjaunotas norādes zīmes ar tekstu latviešu un angļu valodā, nodrošināti auto stāvlaukuma pakalpojumi, kafejnīcas pakalpojumi, kafijas automāta pieejamība, brīvās piekļuves internets Apmeklētāju centrā, sadarbībā ar SIA „Lattelecom” rasti risinājumi Wi-Fi zonas pieslēgumam Apmeklētāju centrā un Turaidas pilī.

Pakalpojumi un piemērotas vides nodrošināšana invalīdiem

- Nodrošināta iespēja iebraukt ar invalīdu transportlīdzekļiem muzejrezervāta teritorijā.
- Tiek sniegta informācija un nodrošināta kartes pieejamība ar iezīmētu maršrutu cilvēkiem ar kustību traucējumiem, kurā iezīmēts ceļš, pa kuru var pārvietoties un apskatāmie objekti. Ceļu un laukumu segums muzejrezervāta teritorijā atļauj invalīdiem ar funkcionāliem traucējumiem pārvietoties ratiņos, apskatīt brīvdabas ekspozīcijas un Turaidas vēsturiskā centra ēkas no ārpusē, piedalīties brīvdabas pasākumos. Ar pavadona palīdzību var iekļūt pārvaldnieka jaunajā mājā, piedalīties konferencēs, pasākumos un apskatīt izstādes, Turaidas pils D korpusā, Turaidas muižas ratnīcā, Dārznieka mājā – apskatīt ekspozīcijas.
- Izmantojot lēzeno ieejas lieveni, var iekļūt Apmeklētāju centrā, kur tiek piedāvāta multimediju programma par Turaidas vēsturisko centru un ekspozīcijām.
- Lai nodrošinātu ērtu pārvietošanos muzejrezervāta teritorijā, apmeklētājiem senioru vecumā, atbilstoši vajadzībai, tiek piedāvāts ratiņkrēsls. Pārējiem apmeklētājiem ar invaliditāti ir nodrošināta

vizuālā informācija: norādes zīmes uz apskates objektiem, kasi un tualetēm, informatīvie stendi un brīvdabas ekspozīcijas.

Iekšējās kontroles sistēmas nodrošināšana

- Mērķtiecīgu un kvalitatīvu darba rezultātu sasniegšanai turpināta iekšējās kontroles sistēmas pilnveidošana, pievēršot uzmanību veicamā darba un sasniedzamā rezultāta definēšanai, izpildes termiņiem, savstarpējai sadarbībai un finanšu resursu sadalei. Darbu veikšana notiek saskaņā ar vidēja termiņa darbības un attīstības stratēģiju 2011.-2013. gadam un kārtējā gada darba plānu. Informācijas aprītei par darbu gaitu, izpildi un sasniegtajiem rezultātiem pārskata periodā tika noorganizētas 27 sanāksmes, t.sk. viena zinātniskās padomes sanāksme, uzrakstīti 27 sanāksmju protokoli. Apkopoti speciālistu ikmēneša darba pārskatu dati, sagatavota informācija par rezultatīvajiem rādītājiem iesniegšanai Kultūras ministrijā un statistikas pārskatam IS "Kultūras karte".
- Pamatojoties uz darba prioritātēm 2013. gadam, veiktas izmaiņas muzejrezervāta struktūrā. Reorganizējot Dokumentu pārvaldības un finanšu daļu, tika izveidotas divas nodaļas: Dokumentu pārvaldības nodaļa un Grāmatvedības un finanšu nodaļa, no jauna izveidota amata vieta – ainavu arhitekts, direktora palīgs ar tiešo pakļautību direktorei.
- Noorganizēti 5 pretendentu atlases konkursi, darba intervijas, sagatavoti amata apraksti, pieņemti pamatdarbā 5 darbinieki.
- Darbinieku prasmju un zināšanu apguvei iespēju robežās tika nodrošināta personāla apmācība amata pienākumiem atbilstošosursos, semināros un citos pieredzes apmaiņas pasākumos.
- Darba procesu kvalitatīvai norisei atjaunoti 4 iekšējie normatīvie akti, t.sk. viens saskaņots ar Kultūras ministriju, viens izstrādāts no jauna.
- Muzejrezervātā darbojas komisijas, kas kontrolē un nodrošina finanšu un materiālo līdzekļu lietderīgu izmantošanu un materiālo vērtību saglabāšanu: krājuma komisija, iepirkumu komisija un inventarizācijas komisija. Sagatavots vadības ziņojums un finanšu pārskats par gada budžeta finansējuma izlietojumu.
- Saņemts Kultūras ministrijas audita Nr. KM - A6 (3;7) - 13/08 "Ēku un tajā esošo īpašumu apsardzes, darba drošības un ugunsdrošības pasākumu realizācija" atzinums, ka iekšējā kontroles sistēma darbojas, tiek veikti nepieciešamie pasākumi, lai nodrošinātu ēku un personāla drošību, ir nepieciešami atsevišķi uzlabojumi. Saskaņā ar ieteikumu ieviešanas grafiku prioritārā secībā ir uzsākta audita ieteikumu ieviešana.
- Sniegta informācija Kultūras ministrijas auditam Nr. KM-A10(4) – 13/06 "Personas datu drošības pasākumu realizēšana", kā arī par normatīvo aktu vienkāršošanu un administratīvā sloga samazināšanu pakalpojumu sniegšanu atbilstoši Ministru prezidenta rezolūcijā noteiktajam. Muzejrezervāta pakalpojumu sniegšanā apmeklētājiem pārsvarā tiek ievērots vienas pieturas aģentūras princips. Iekšējai informācijas un dokumentu aprītei tiek izmantoti muzeja struktūrvienību e-pasti un lokālais datu uzkrāšanas serveris, kas nodrošina datu savstarpējo apmaiņu starp vadību un muzeja speciālistiem.
- Lai nodrošinātu Ministru kabineta 13.02.2012. rīkojuma Nr.72. "Par koncepciju par korupcijas risku samazināšanu valsts pārvaldes un pašvaldības" 7. punkta izpildi, aktualizēts pretkorupcijas pasākumu plāns 2011.-2013. gadam un sniegta informācijas par koncepcijas 1.-8. uzdevumu izpildi.

3. PERSONĀLS

Uz 2013. gada 31. decembri Turaidas muzejrezervātā strādāja 75 darbinieki, no tiem 7 vadītāji, 29 speciālisti un 38 tehniskie darbinieki. No 36 administrācijas un muzeja darba speciālistiem 21 darbinieks ir ar augstāko izglītību, t.sk. viens zinātnu doktors, pārējiem 39 darbiniekiem – vidējā speciālā vai vidējā izglītība. Gada laikā darba tiesiskās attiecības tika pārtrauktas ar 5 darbiniekiem un nodibinātas ar 7 darbiniekiem. Darbinieku skaits ir nepietiekošs, lai uzturētu un saglabātu muzeja kultūrvēsturisko mantojumu un daudzveidīgo piedāvājumu, nodrošinātu tā kvalitāti un augstu apmeklētāju apkalpošanas kultūru, bet ierobežotā finansējuma dēļ nav iespējams palielināt darbinieku skaitu.

Personāla demogrāfiskais sadalījums un vecuma raksturojums 2013. gadā, salīdzinot ar 2012. gadu, būtiski nav mainījies. Strādājošo sastāvā pārsvarā ir sievietes, t.i. 78 % no kopējā darbinieku skaita. Visvairāk darbinieku ir vecuma grupā no 31 gada līdz pensijas vecumam, t.i. 63 darbinieki.

Muzejā nostrādātais laiks

Muzeja darbinieki	Muzeja direktors	Struktūrvienību vadītāji	Speciālisti	Pārējie darbinieki	Kopā
Līdz 5 gadi	0	2	7	18	27
5-20 gadi	0	4	17	20	41
vairāk par 20 gadiem	1	1	5	0	7

Muzejrezervāta darbiniekiem ir iespēja pilnveidot savas zināšanas un paaugstināt kvalifikāciju, apmeklējot kursus, seminārus, konferences un citus pieredzes apmaiņas pasākumus. 2013. gadā tika nodrošinātas apmācības 32 darbiniekiem 55 kvalifikācijas celšanas pasākumos, izmantojot šādas iespējas:

- iekšējā apmācība jauniešiem darbiniekiem;
- Kultūras ministrijas un Latvijas Muzeju biedrības organizētie kursi;
- apmācību un konsultāciju firmu piedāvātie kursi un semināri;
- studijas doktorantūrā Latvijas Universitātē;
- konferences, sanāksmes, darbība profesionālajās organizācijās un citi pieredzes apmaiņas pasākumi.

Pārskata periodā doktora grādu vēsturē ieguva 1 darbinieks.

4. KOMUNIKĀCIJA AR SABIEDRĪBU

4.1. Pasākumi, kas veikti sabiedrības informēšanai un izglītošanai

Muzejrezervāta nodrošina sabiedrībai pilnvērtīgu informāciju par muzejrezervāta darbu un piedāvājumu. 2013. gadā ir veikta daudzveidīga un regulāra sabiedrības informēšana par pētnieciskā, krājuma, ekspozīciju un izstāžu izveides darba rezultātiem, par pieminekļu un kultūrvides saglabāšanu, veicinot muzejrezervāta atpazīstamību un reklāmu.

Lai informētu sabiedrību, t.sk. tūrisma nozares pārstāvjus, organizētājus un interesentus, tika organizēta konference - Informācijas diena, kurā varēja iepazīties ar muzejrezervāta 2013. gada tūrisma sezonas piedāvājumu, topošajām ekspozīcijām un citām muzeja darba aktualitātēm. Informācija sabiedrībai par muzejrezervāta sniegtajiem pakalpojumiem, pasākumiem un citām aktivitātēm ir pieejama: Turaidas muzejrezervāta mājaslapā www.turaida-muzejs.lv, Kultūras ministrijas Latvijas digitālās kultūrkartes datubāzē, portāla Latvija.lv pakalpojumu katalogā, interneta vietnēs www.1188.lv u.c., Apmeklētāju centrā izvietotajā vizuālajā informācijā, ceļvežos, reklāmas bukletos, radio un TV u.c. Informācijas un sarakstes dokumentu apmaiņai ar valsts, pašvaldību institūcijām, sabiedriskām organizācijām, privātpersonām un tūrisma pakalpojumu sniedzējiem izmanto elektronisko pastu (adrese: turaida.muzejs@apollo.lv). Pārskata gadā sniegtas atbildes uz vairāk nekā 2490 e-pasta adresē turaida.muzejs@apollo.lv saņemtajiem iesniegumiem un jautājumiem par muzejrezervāta piedāvājumu, ekspozīciju, ekskursiju un izglītojošo programmu pieejamību u.c.

No 2013. gada janvāra ir pieejama mājaslapas jaunā versija. Mājaslapa nodrošina visa veida informāciju par muzejrezervātu, tā piedāvājumu un darbojas kā komunikācijas līdzeklis sadarbības partneriem un apmeklētājiem. Plašāka informācija mājaslapas apmeklētājiem ir pieejama latviešu, krievu un angļu valodā, bet pamatinformācija vēl astoņās svešvalodās: vācu, franču, itāļu, igauņu, somu, poļu, spāņu un lietuviešu. Regulāri notiek informācijas aktualizēšana par pasākumiem un aktivitātēm, kā arī atbilstoši tām papildināta attēlu galerija. Mājaslapā tiek publicēti muzeja speciālistu sagatavotie raksti par kultūrvēstures tēmām, saistīti ar muzejrezervāta pētniecisko darbu. Pārskata periodā mājaslapu ir pameklējuši 56374 interesenti.

Informācija par muzejrezervāta piedāvājumu un tā pieejamību tiek nosūtīta arī uz muzeja darbībai saistošām interneta vietnēm. No mājaslapas ir pieejamas tiešsaistē Kultūras ministrijas, Siguldas novada domes, Krimuldas novada domes, Latvijas Piļu un muižu asociācijas, Latvijas muzeju biedrības, Vidzemes Tūrisma asociācijas, Latvijas Tūrisma portāla, NMKK, Baltijas jūras reģiona piļu muzeju asociācijas, Latvijas Kultūras kanona, Valsts kultūrkapitāla fonda mājas lapa, kā arī virtuālās komunikēšanas tīkls TWITTER (175 ziņas), Facebook (190 ziņas), flickr, vimeo, kuros ir pieejama informācija un fotoattēli par muzejrezervāta aktualitātēm un pasākumiem, tādējādi piedāvājot papildu

iespējas ērtāk sekot līdzi svarīgākajiem notikumiem muzejrezervātā. To apliecina muzejrezervāta darbības atspoguļojums interneta vidē, „Google” meklētājs piedāvā 102 000 iespējas iegūt informāciju par Turaidas muzejrezervātu, t.i. par 8000 iespējām vairāk nekā iepriekšējā pārskata periodā.

Muzejrezervāts regulāri publicē rakstus un nosūta informāciju nacionālajiem un reģionālajiem plašsaziņas līdzekļiem, sniedz intervijas un reklāmu par muzejrezervāta norisēm TV un radio. Veiksmīga sadarbība ir izveidojusies ar vietējiem laikrakstiem. Laikrakstā „Siguldas Avīze” publicēti muzejrezervāta speciālistu sagatavotie 42 raksti par pētniecības un krājuma darba rezultātiem, pieminekļu saglabāšanu un muzeja izglītojošo darbību, laikrakstā “Siguldas Elpa” - 37 raksti. Laikrakstam „Rīgas Apriņķa Avīze”, „Krimuldas novada Vēstis”, Neatkarīgā Rīta Avīze” un “Diena” nosūtīti 28 raksti, no tiem publicēti 16 raksti.

4.2. Pasākumi sabiedrības viedokļa izzināšanai par apmierinātību ar iestādes darbu

Turpināta informācijas apmaiņa un, saskaņā ar Tūrisma attīstības valsts aģentūras 2012. gadā piešķirtās kvalitātes zīmes "QLatvia" noteikumiem, zīmes komisijai iesniegts rīcības plāns, kas paredz muzejrezervāta piedāvājuma un apmeklētāju apkalpošanas augstas kvalitātes standartu uzturēšanu 2013. gadā.

Lielbritānijas izdevuma “The Guardian” lasītāji par labāko un skaistāko rudens brīvdienu pavadīšanas galamērķi atzinuši Turaidas muzejrezervātu un Gaujas senieleju.

Aktīvi komunicējot sociālo medijos – Twitter, Facebook, Draugiem.lv un citos, ir iespēja ātri saņemt apmeklētāju viedokli par muzejrezervāta sniegtajiem pakalpojumiem un to kvalitāti, par to liecina medijos veiktie ieraksti un ievietotie fotoattēli par muzejrezervāta apmeklējumu.

Sabiedrības vēlmes un viedokļi par muzejrezervāta piedāvājumu tiek izzināti katru dienu arī Apmeklētāju centrā - laipni sagaidot un uzrunājot ikvienu muzejrezervāta apmeklētāju. Muzeja vadība un darbinieki no apmeklētājiem ir saņēmuši daudz mutisku pateicību par muzeja pakalpojumu daudzveidību un kvalitāti. Apliecinājums muzejrezervāta darba kvalitātei ir sakoptā vide un daudzveidīgais piedāvājums, kas apmeklētājiem liek atgriezties vēlreiz un gūt pozitīvas emocijas un jaunu informāciju.

4.3. Sadarbība ar nevalstisko sektoru

Muzejrezervāts ir izveidojis veiksmīgu sadarbību ar dažādām vietējām nevalstiskām organizācijām, kas sekmē muzejrezervāta mērķu īstenošanu (Turaidas draudze, Turaidas pensionāru kopa „Turaidieši”, u.c.). Sadarbības rezultātā ir īstenoti projekti, organizētas muzejrezervāta teritorijas un telpu sakopšanas talkas. Brīvprātīgo darbam muzejrezervāta pasākumu norises atbalstam piesaistīti brīvprātīgā darba veicēji - Siguldas novada Jaunrades centra jaunieši.

Turpināta sadarbība ar Turaidas muzejrezervāta Atbalsta biedrību, kuras mērķis ir sniegt atbalstu un intelektuālo ieguldījumu dabas un kultūras mantojuma aizsardzībā un uzturēšanā. Pārskata gadā ar biedrības līdzdalību noorganizēta izstāde starptautiskās akcijas “Muzeju nakts 2013” ietvaros, veicināta diskusija par Turaidas vēsturiskā centra attīstību un meklēti risinājumi muzejrezervāta juridisku jautājumu sakārtošanai par nekustamā īpašuma “Ošas” daļas atsavināšanu sabiedrības labā, par Turaidas stāvlaukumu nodošanu Finanšu ministrijas valdījumā, sekmēta sadarbība ar vietējām pašvaldībām, Satiksmes ministriju, Finanšu ministriju un VAS” Valsts nekustamie īpašumi”.

Muzejrezervāts regulāri sadarbojas arī ar citām Latvijas nevalstiskām organizācijām, ar kurām savstarpējās sadarbības rezultātā īsteno abpusēji izdevīgus projektus un citas aktivitātes. Tās ir: Latvijas Muzeju biedrība, Latvijas Piļu un muižu asociācija, dažādas vietējās bērnu, jauniešu un izglītības organizācijas, vietējie amatiermākslas kolektīvi u.c.

5. NĀKAMĀ GADA PLĀNOTIE PASĀKUMI

Līdz 2014. gada aprīlim muzejrezervāts izstrādā un iesniedz atkārtotai akreditācijai **Īpaši aizsargājamā kultūras pieminekļa - Turaidas muzejrezervāta darbības un attīstības stratēģiju 2014. - 2023. gadam**”, kurā tiks apkopota informācija par iepriekšējā akreditācijas periodā (2004-2013) sasniegto un noteikti turpmākās darbības un attīstības virzieni un sagaidāmie rezultāti.

Muzejrezervāts savu darbību 2014. gadā plānos atbilstoši izstrādātajai **darbības un attīstības stratēģijai 2014. - 2023. gadam un pieejamajiem finanšu resursiem**.

Darbības prioritātes 2014. gadā:

1. Kultūras mantojuma un dabas aizsardzība un saglabāšana Turaidas vēsturiskajā centrā.
2. Vispārcilvēciskie vērtību un latviskās dzīvesziņas popularizēšana un sabiedrības izglītošana ar tūkstošgadē uzkrāto reģiona un Turaidas vēsturiskā centra kultūras un dabas mantojumu, nodrošinot kvalitatīvu un daudzveidīgu muzejrezervāta piedāvājuma pieejamību.

Turaidas vēsturiskā centra kultūras mantojuma saglabāšanai un attīstībai, zinātniski pētnieciskā un izglītojošā darba vajadzībām **tiks turpināta Turaidas vēsturiskā centra dabas un kultūrvēsturiskās vides izpēte**, veicot šīs vides vērtību dokumentēšanu, arheoloģiskās izpētes darbu lībiešu senvietās un Turaidas vēsturiskajā centrā, ēku-pieminekļu arheoloģisko, arhitektonisko izpēti, saglabāšanas un restaurācijas projektu izstrādi, mūsdienu tehniskajām iespējām atbilstošu muzeja pastāvīgo, informatīvo un brīvdabas ekspozīciju un izstāžu izveidi, esošo - papildināšanu un pilnveidošanu. **Tiks nodrošināta krājuma un pētniecības darba rezultātu pieejamība sabiedrībai, uzturēts kvalitatīvs muzeja piedāvājums.**

Plānotie svarīgākie pasākumi:

- Klaušinieku mājas restaurācijas/rekonstrukcijas tehniskā projekta izstrāde un ekspozīcijas “Garīgā atmoda un pilsoniskā apziņa 19. gadsimtā, tās nozīme Latvijai valsts izveidē 20. gadsimta sākumā” sagatavošana.
- Arheoloģiskie izrakumi Turaidas Jāņkalnā.
- Turaidas muižas vēsturiskā centra ēku un dabas objektu bioloģiskās anomāliju zonu (āderu) struktūru izpēti turpināšana.
- Lībiešu senvēstures un senlietu izpēte, turpinot digitālā kataloga veidošanu
- Materiālu apkopošana par muzejrezervāta izveidi un attīstību, ekspozīcijas „Muzejrezervāts laikā un telpā” sagatavošana.
- Pastāvīgo ekspozīciju: „Krāsns podiņi – senlaiku bilžu enciklopēdija” un „Turaidas muižas kalpones Līzes istaba pārvaldnieka mājas bēniņos” iekārtošana un atklāšana, ekspozīcijas „Gaujas lībieši Latvijas kultūrvēsturē” pilnveidošana un informatīvā ekspozīcijas „Turaidas pils” atjaunošana, 12 krājuma un tematisko izstāžu iekārtošana un eksponēšana, priekšlikumu sagatavošana brīvdabas izstādei “Turaidas vēsturiskais centrs”.
- Iespieddarbu izdošana:
 - dokumentu krājums „Turaida 13.-16.gs. dokumentos”;
 - ceļvedis “Turaidas mūra pils 800gadi”;
 - izdevums “Turaidas muiža Pērsieša darbos un Turaidas muzejrezervāta krājuma materiālos”;
 - konferences ziņojumu krājums „Pils. Arheoloģija. Muzejs. Arheologam Jānim Graudonim – 100”.
- Projekta „Rīga 2014 – Eiropas kultūras galvaspilsēta” īstenošana:
 - grāmatas „Rīgas – karaliskās pilsētas Vidzemē – godātās rātes atjaunotais svētku un tērpu nolikums”, Rīgā 1593. gadā iespiedis Nikolauss Mollīns, faksimilzdevuma ar tulkojumu latviešu valodā un zinātniskiem komentāriem un rakstiem atvēršanas svētki;
 - starptautiskie gadskārtu svētki: Meteņdiena, Vasaras saulgrieži;
 - Turaidas pils 800gadei veltīti pasākumi.
- Starptautisko projektu ietvaros: starptautiskas izstādes “Sāmu amatniecība un dizains” atklāšana, izstādes noslēguma pasākums “Somugru diena”, līdzdalība ICOFOM – Pasaules pieminekļu aizsardzības ģenerālās asamblejas izbraukuma sēdes norises organizēšanā, starptautiskā akcija “Muzeju nakts 2014” „Sarkanais, dzintara ādere” u.c.
- Daudzveidīgu, dažādām mērķauditorijām paredzētu Turaidas vēsturiskā centra kultūras mantojuma popularizēšanas, nozīmīgu vēstures notikumu veltītu konferenču, semināru un citu izglītojošu pasākumu organizēšana.
- Muzejrezervāta normatīvās bāzes un juridiskā nodrošinājuma pilnveidošana: Ministru kabinetā apstiprināti noteikumi "Īpaši aizsargājamā kultūras pieminekļa - Turaidas muzejrezervāta - nolikums un muzejrezervāta aizsargjoslu (aizsardzības zonu) grozījumi", pabeigts nekustamā īpašuma "Ošas" daļas atsavināšanas process, sekmēta muižas saimnieciskā centra sakārtošana u.c.